

MINISTERUL ENERGIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

Identificarea surselor de finanțare pentru modernizarea infrastructurii sectorului termoeenergetic

Autor: **Eugen Muravschi**

Coordonator: **Denis Bosîi**

Context: probleme și provocări

- Infrastructură învechită (generare și distribuție)
- Număr mare de consumatori deconectați
- Furnizarea de apă caldă menajeră sistată în multe blocuri
- Consumatori deconectați
- Datorii istorice
- Închiderea întreprinderilor regionale

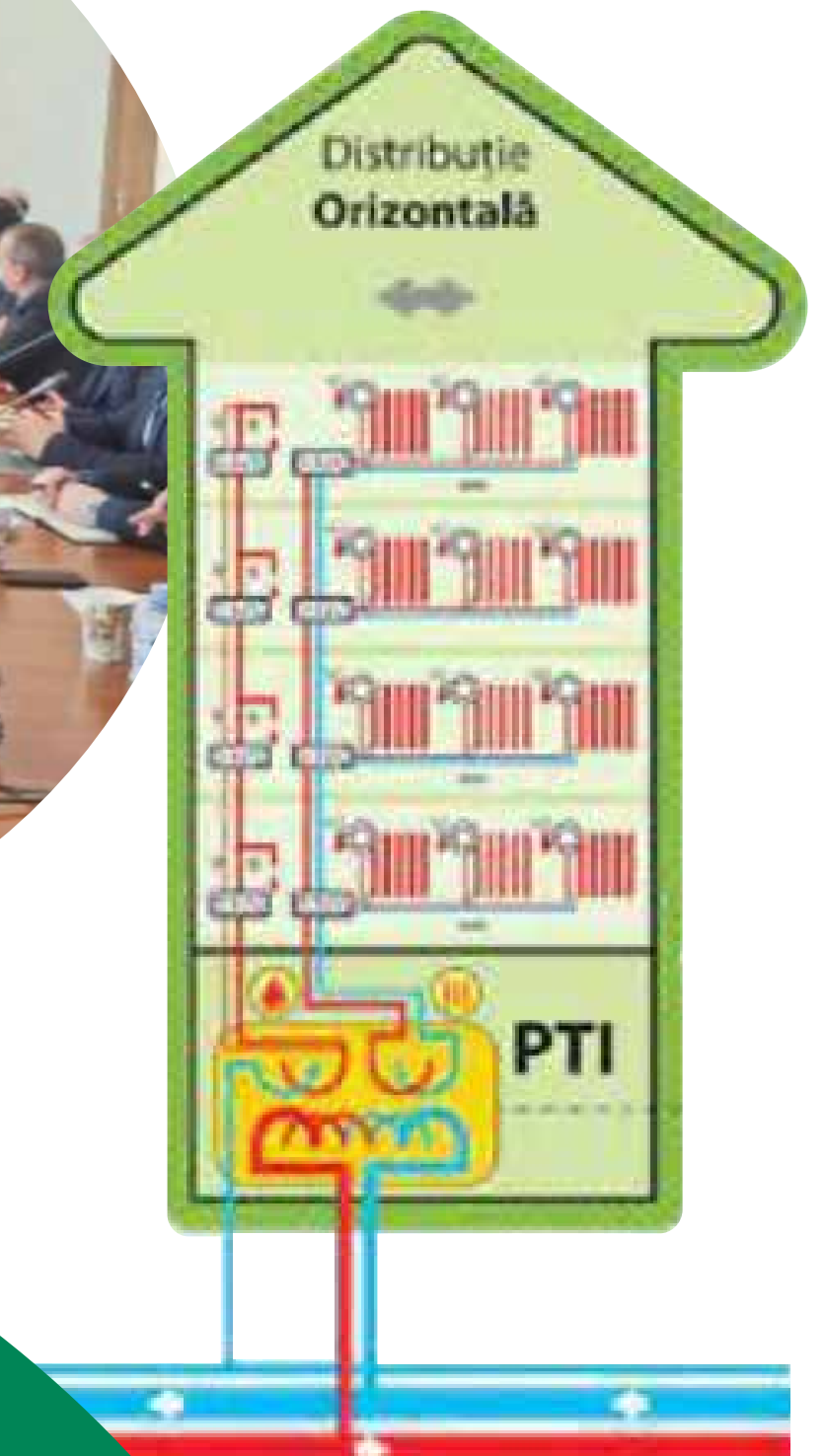

Context: **avantaje și oportunități**

- **Infrastructura și expertiza tehnică existentă**
- **Cadru normativ în curs de modernizare (Conceptul Strategiei Energetice, proiectul PNIEC, actualizări ale legilor sectoriale)**
- **Prioritizarea prin lege a integrării surselor de energie regenerabilă**
- **Soluții tehnologice clare (PTI+distribuția pe orizontală)**
- **Finanțări externe**

Planul Național Integrat
pentru Energie și Climă

Horizon Europe

Trei piloni: I - Știință excelentă, II - **Provocări globale și competitivitate industrială europeană**, III - Europa inovatoare;

Pilonul II, „clusterul” 5: Schimbări climatice, energie și mobilitate, buget total 15,1 mlrd €

41 de proiecte câștigătoare din Moldova - contribuția medie UE per proiect de 109.800 €;

Niciun proiect din domeniul energiei!

Horizon Europe

Apeluri relevante în perioada 17.09.2024-21.01.2025:

Development of smart concepts of integrated energy driven bio-refineries for co-production of advanced biofuels, bio-chemicals and biomaterials (HORIZON-CL5-2024-D3-02-03)

- 7 mln € pentru două granturi

Market Uptake Measures of renewable energy systems (HORIZON-CL5-2024-D3-02-10) - 8 mln € pentru patru granturi

Industrialisation of sustainable and circular deep renovation workflows (Built4People Partnership) (HORIZON-CL5-2024-D4-02-01) - 16 mln € pentru două granturi

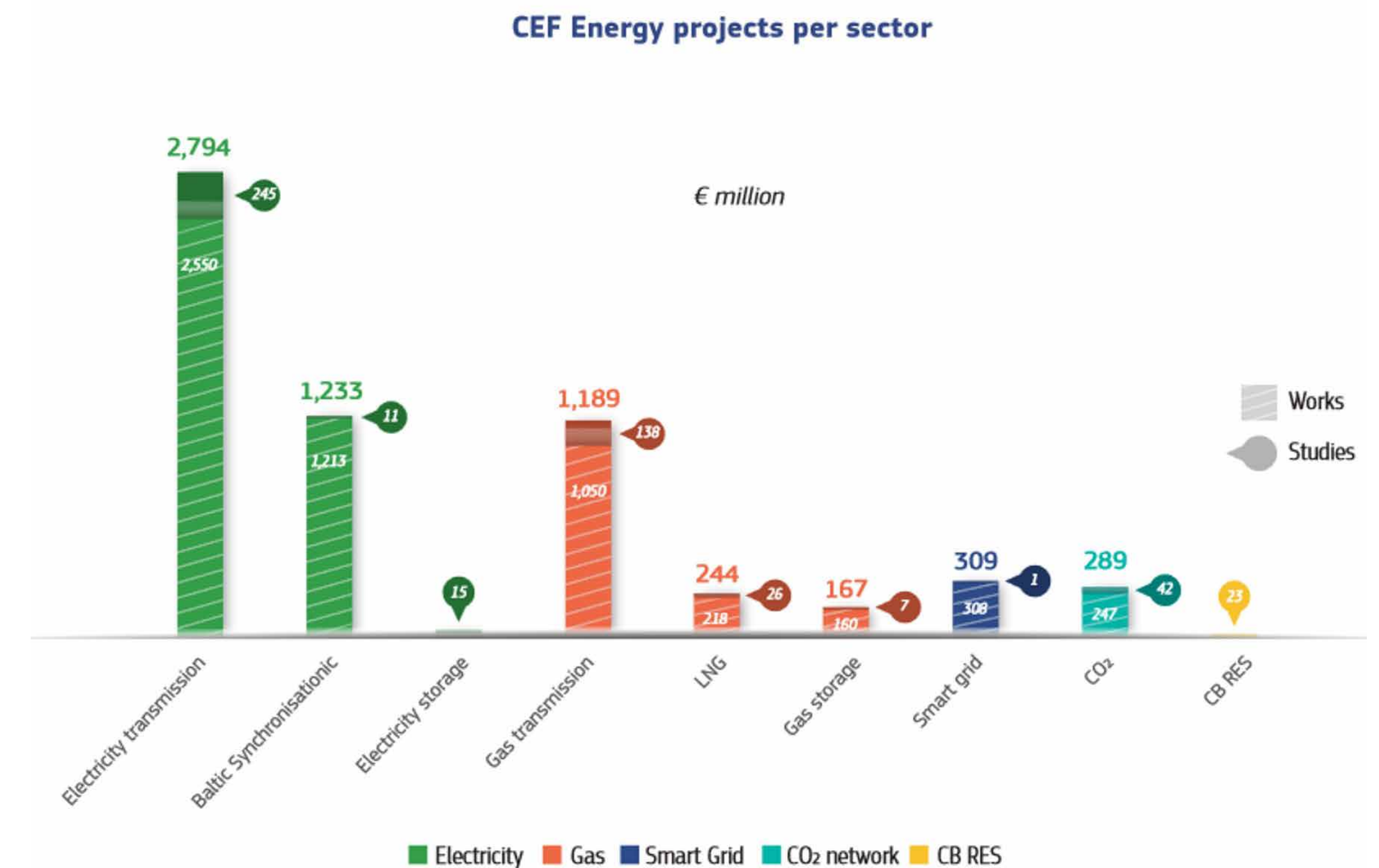

Connecting Europe Facility

Finanțări mari pentru proiecte de infrastructură:

- Proiecte de Interes Comun (PCI) pentru UE
- Proiecte Transfrontaliere pentru energie regenerabilă

Sistemul termoenergetic din Moldova nu se pretează priorităților CEF Energy

LIFE

Subprograme: Natura și biodiversitatea; Economia circulară și calitatea vieții; Atenuarea și adaptarea la schimbările climatice;
Tranziția la energie curată;

Un singur proiect câștigător din Moldova: Foaia de parcurs pentru alinierea managementului rețelei Emerald în Republica Moldova către standardele NATURA 2000”, cu finanțare UE de 330.000 €

Proiecte câștigătoare relevante din alte țări:

- Massify district heating and cooling from renewable energy sources to reduce CO2 emissions of buildings (contribuția UE - 1,5 milioane €),
- Low Temperature, Urban Waste Heat into District Heating and Cooling Networks as a Clean Source of Thermal Energy (3,36 milioane €),
- Low-Grade Renewable and Waste Heat Mapping and Investment Planning for Efficient District Heating (1,5 milioane €),
- Croatian district heating sector support facility (1,83 milioane €).

LIFE

Tranziția la energia curată: acțiuni de coordonare și suport (CSA).

Nu pot finanța investiții în infrastructură, achiziții de echipamente, dezvoltarea unor tehnologii noi.

Pot finanța acțiuni de informare și sensibilizare, consolidarea capacităților, eliminarea sau depășirea barierelor de piață.

Buget tipic: 1-2 mln €, rata de cofinanțare UE - 95%, durata de implementare între 18 și 36 luni.

Majoritatea apelurilor - cel puțin trei entități din trei țări diferite per aplicație;

Alte surse potențiale

Concluzii și recomandări

Prioritizarea surselor de energie regenerabilă

Investiții în capacități de stocare

Revitalizarea SACET-urilor regionale

Dezvoltarea unor SACET-uri noi în baza furnizorilor de apă și canalizare

Crearea unei asociații a întreprinderilor din domeniul termoficării

Instituționalizarea ramurei de cercetare și dezvoltare (R&D) în domeniu

Participarea în platforme internaționale (Euroheat and Power, DHC+, COGEN Europe, RHC-ETIP)

Vă mulțumesc!

MINISTERUL ENERGIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

greencitylab™